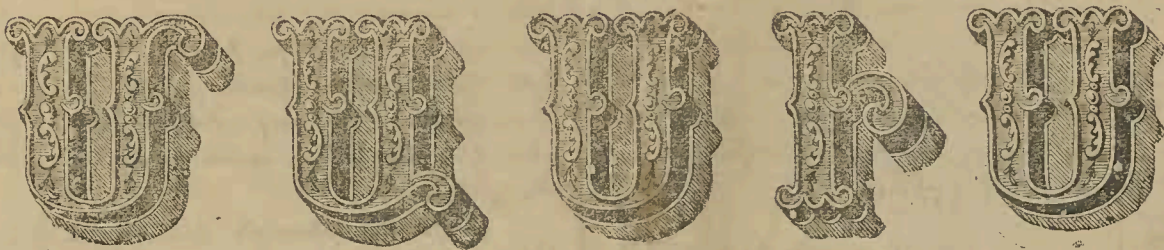

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին և Պոլսոյ հմր. 10 լրճ.
Վեցամս. և Պոլսոյ հմր. 5 լրճ.
Օտար երկիրներու և Պոլսոյ հմր. 3 լրճ.
Մանուշիան տողը մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուշ է. աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կըլ-
այ :
Իւրաքանչիւր թիւ 40 վարա սղլինձ :

ՀԱՆՍԱՊԱՋՈՐԵԱՅ

ՀԱՆՍԱՊԱՋՈՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գուրս գնացած լրագրող ձեռ-
նարկը խմբագրութեան գրաւ
Լրագրող վերաբերեալ նամակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագր-
— Տնօրէնին պիտի ազդուի : Գուր-
թիւն Սանտրոքըրտը Հատակի թիւ
498, Եօրօ խան, Մանկի գրատե-
նակը :
Հանրու ձեռքը զմարտեալ նա-
մակ չընդունուի :
Չտարած նամակը յարաւոր, եւ
եւ չեն տրուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 24 ՄԱՐՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ուսումնական թերթերն առկա ինչ-
դերերը կարգադրելու համար դե-
պանատնոցներ մը կազմելու առա-
ջարկութիւնը կը պաշտպանեն միշտ,
թէ և Բեդրաստիկի կառավարութիւ-
նըն այս մասին անտարբերութիւն կը
ցուցնէ : Պիտանք իշխանը Բեդրաս-
տիկի թերթերուն այս առաջար-
կութեան համակրութիւն չընծայեր,
այսու ամենայնիւ եթէ Արեւելեան
Բուսնի խառն զօրք զրկել հարկ լի-
նի, հարկաւ միջազգային պայմանա-
դրութիւն մը պէտք է, որպէս զի
կանոնաւոր կերպիւ կատարուի այն-
պիսի կարեւոր գործ մը :

Օսմանեան արժեթուղթի տէրե-
րը կ'երեւի որ իրենց իրաւունքը պաշտ-
պանելու միջոցներ ձեռք պիտի առ-
նուն : Փարիզի Օսմանեան դեպա-
նատունը պաշտպանական յայտարարու-
թեամբ մը ծանուցած էր թէ Թօք-
վիի պայմանագրութիւնն ոչնչացած
էր : Հետեւաբար, Օսմանեան արժե-
թուղթի տէրերուն Անգլո-Պաղղիս-
կան մասնախորհրդին երկրորդ ատե-
նապետ կոմս Մօնթինին բողոքադի-
մը ներկայացուց Բարձր Սաֆիւթ-
իաշային՝ Թօքվիի պայմանագրու-
թեանն ոչնչանալուն դէմ, և աւելե-
կում թիւն տուաւ անոր թէ՛ առեւտրի
տէրերը Պէրլինի դաշնադրութիւնն
ստորագրող անդամներէն պիտի դի-
մեն, ինքերկուր որ անմիջապէս մի-
ջադպարին յանձնախումբ մը կազմուի՝
ըստ վեհաժողովին ատենագրու-
թեանն՝ թուրքիոյ և արժեթուղթի
տէրերուն երմտական վիճակը կար-
գադրելու համար :

Անգղիացւոյ Զուլուի պատերազ-
մէն կարեւոր լուրեր չկան, քանզի օգ-
նութեան զրկուած զօրքը տակաւին
պատերազմի ասպարէզը հասած և
գործողութեանց սկսած չէ : Բարե-
յուսոյ հրուանդանի անգղիական զօ-
րքը պաշտպանողական դիրք բռնած է,
և կերելի որ Երօվա գտնուած զօրա-
բաժինը գրեթէ պաշարուած է Զու-
լուներէն, որք Անգղիացւոյ օգնու-
թիւն չհասնելու համար ճանապարհին
ալ քանդուած են : Պագուլթօ անուն
ցեղն սպաստաբեր է, և դաղմակա-
նութեան ժողովուրդը՝ կառավարիչ
Սըր Պարթլ Ֆրէրի և զինուորական
հրամանատար Լորտ Չէրմֆորտի դէմ
յուշուած է, միանգամայն կեդրո-
նական իշխանութեան վրայէն հա-
մարումը վերացած է : Զուլուի պա-
տերազմին ծախքը մէկ ու կէս միլի-
ոն անգղիական սոկի կը հաշուի :
Անգլիանստանայ կողմն Անգղիացի

վերքիկ յաղթութիւն մը տարին, թիւթ-
լէր զօրապետը ֆէշպուր անուն տե-
ղըն երեք հազար Անգլիան զօրաց վը-
րոյ յարձակելով յաղթեց, և Անգ-
ղիաներէն 200 ինկան : Անգղիացիք ի-
րենց կորուստն «անշան» ցոյց կու-
տան : Բայց Երօվա լանին հետ բաց-
ւած բանակցութիւնը չկրնար յա-
ջողիլ, ինչպէս արդէն ըսած ենք,
Անգղիացիք աւելի յառաջ քաշելու
պարտաւորուած են, որով գործը կեր-
կարած է : Իսկ Պիտանիոյ նոր թա-
ղաւորին հետ, որ իւր խմբով թեմա-
նշանաւոր եղաւ՝ իւր եղբայրներն ու
աղդականներն ուղանելով, Անգղիա-
կան իշխանութիւնը գործը ծայրայե-
ղութեան հասցնել չեն ուզեր : Եւ թէ-
պէտ սահմանը զօրք զրկած են, բայց
Պիտանիոյ վրայ քայլելու արամադի-
չեն երեւի : Իսկ Պիտանիոյ թաղա-
ւորն Անգղիոյ հետ բարեկամութիւն
հաստատել կուզէ դեռպէս մը զրկե-
լով առ փոխարէնը՝ Հնդկաստանի :
Այս մանր դժուարութիւններն առ-
այժմ թող չեն տար Անգղիոյ իւր բո-
լոր ազդեցութիւնն ուրիշ կողմերը
դաշնակցութեան Բայց Երօվա մէջ Գաղ-
ղիա և Անգղիա միաբան կը գործեն,
և Խալիվը կը պարտաւորի այս երկու
տէրութեանց աշխարհապարտութեան
համաձայն շարժիլ : Երկրպագու Անգ-
ղիական ընդհանուր հիւսապատու Պ-
վիվիան երկուսից նախաբար Պ-Ու-
վըրս վիլիսին հակառակ դիրք մը բռն-
նելով՝ Լոնտոն կանչուեցաւ, և իւր
տեղին ուրիշ մ'անուանեցաւ : Պ-Վիլ-
սին տեղեկագիր մը պատրաստեց,
որով կը ծանուցանէ թէ Երօվա
անկարող է իւր պարտքերն ամբող-
ջապէս վճարելու, և զեղծման հարկ
կը ցուցնէ : Աղէքսանդրիոյ մէջ կա-
ռավարութեան վրայ առնելը ունե-
ցողները գումարում մ'ընելով յայտա-
րարեցին թէ Երօվա կարող է իւր
պարտքերը լիովին հատուցանելու :
Եւ մնական ինքիւն ու տաղնապը մայ-
րաքաղաքին մէջ ալ կառավարութեան
և ընդհանրութեան միտքերը միշտ
կը յուզէ, առանց լուծ ման մը մերձե-
նալու :

Աղէքսանդրիայէն գրուած նամակ
մը կըսէ թէ Երօվա տեղի մէջ միտքե-
րն հանդարտած չեն տակաւին, և
կերելի թէ նոր նախարարութեան
կազմութեամբն ալ շուտով հանգար-
տելի չունին, որովհետեւ փետր. 18էն
'ի վեր շարունակեալ մեքենայու-
թեանց և դադարի մաքաւմանց ըս-
լոր դիտումներն իրենց նախատակին
հասած չեն :

Առ այժմ մի միայն Խալիվ կըցաւ
իւր բաղձանաց հասնիլ, այն էր Եր-
օվա փաշան տաքալել, որուն խիստ
հակառակ էր, մասնաւոր քանի որ
Անգղիոյ և Գաղղիոյ ներքոյ ընդուն-
կաւարութեան զլուծման անցած էր :

Այժմեան դժուարութեանց ամե-
նէն մեծն ու ծանրն երմտական տաղ-
նապն է, որ երկրին խաղաղութիւնն
իսկ փառնողի մէջ կը ձգէ : քանզի
կառավարութեան վրայ պահանջ ու-
նեցողներուն ամենուն ալ համբերու-
թիւնը կարծես թէ մէկէն 'ի մէկ ըս-
տաւոր է : Ամեն ալ, մեծ ու փոքր,
սեղանաւոր, վաճառական, արհես-
տաւոր, զօրական, պաշտօնատար,
իրենց առեւտրը կը պահանջեն՝ եւ
միտք նախաբար Պ-Վիլսինի վրայ
դիմելով, որուն, ինչպէս կը յիշեն ըն-
թերցողք, մինչև իսկ մոռուք քաշ-
կըտեր էին :

Այս անհանդուրժելի վիճակին ե-
թէ ոչ դարման՝ դո՛ւնէ ամբողջ մը
բերելու համար, կառավարութիւնը՝
Բօչիլիսէն բրած փոխառութեան վը-
րայ իւր թերհաշիւ 400,000 լիւրայի
գումար մ'ստանալով՝ պահանջա-
տեարց ամենէն աղմկայղներուն
բաժնեց, որով քիչ մը հանդարտե-
ցան : Բայց շատ չանցած՝ նորէն կըը-
նան սկսիլ, և թէ երմտական վիճակը
ժամ առ ժամ չկանոնաւորի : Այս ալ
առ այժմ հուսանական չթուի :

Բեդրաստիկէն եկած հեռագիր
մ'անցեալ օր կը ծանուցանէր թէ Ս-
րեւելեան Բուսնիի գրաւման խաղա-
ալ արիւն մասնակցի : Երեւի որ այս
լուրը կանխահա էր, վասն զի Ի-
տալական լրագրի մը խօսքին նայե-
լով խաղաղական կառավարութիւնը
գեւա որոշում մը չէ տուած այս մա-
սին : Նախարարներէն ամենը բացա-
րապէս դէմ կ'էնդեր են այդ մաս-
նակցութեան, վախճալով որ Արեւելի
մէջ նոր կնճոց պատճառ կրնայ լի-
նիլ : Վերջապէս երկուքէ զատ միւս
բոլոր նախարարք բացասական կար-
ծիք յայտնեցին :

Այս լուրին անուղղապէս հաստա-
տութիւն կուտայ Անգղիոյ երկուսից
նախարարին այն յայտարարութիւնը
թէ Արեւելեան Բուսնիի խառն դրաւ-
ման խնդիրը գեւա լուծուած չէ, և
թէ բանակցութիւնը տակաւին կը շա-
րունակեն Բ-Գրան և դաշնագիր տե-
րութեանց միջև :

Զուլուներուն երկրին մէջ քա-
ղաքութեան պաշտօն վարող Անգղի-
ացի միսիօնար մը վերջին օրերս Լոնտո-
նայի մէջ կարեւոր բանախօսութիւն
մ'ըրաւ Զուլուներուն վրայ : Հետա-
քըրքըրական պարագայ մը կար որ
Զուլուներուն Աթիվայթ թաղաւորին
հօրեղբորորդին Իւմըլիէյան թաղա ալ
ունկնդրաց մէջ կը գտնուէր :

Միսիօնարին բանախօսութեան կը
հասկցուի որ Զուլուներն ուրիշ ամեն
վայրերին ժողովուրդներէ մեծապէս
կը տարբերին : Իրենց սիրելի դրա-
ղումներէն մին է ամենադժուարին

խնդրոց վրայ երկար բարակ վիճա-
բանիլ և փաստաբանել : Ամենուն
թեան համար զարմանալի սովորու-
թիւններ ունին : Երբ մարդ մ'ամուս-
նանալու է, առնուլ ուղած կնոջ հայ-
րը կը դնէ և տասն երկու հաւտ ար-
շառ տալով աղջիկը կը դնէ և ինչէ ժա-
մանակէ մը յետոյ դաւաղ չունենայ
այն ամուսնու թեմէն, իւր տուած ար-
շառներն ետ կը պահանջէ աներէն, որ
ըստ երկրին օրինաց ետ տալու կը
պարտաւորի : Սակայն եթէ դաւաղներ
ծնին, բայց աղջիկ լինին, իւր հայրական
սիրտը կուրախանայ, որովհետեւ կըը-
նայ դստնը վաճառել, և անոնց մօրը
համար տուած արձաւներուն փոխա-
րէն երբեմն տուաւելով ձեռք բե-
րել :

Զուլուներուն երկրին մէջ երկի
մարդիկ խիստ քիչ կաշխատին : Երկ-
րագործութիւնը կանանց թողուած
լինելով : Սակայն կանթ կ'ընեն արանց
պաշտօնն է, որովհետեւ կնոջ մը նե-
րելի չէ կտրու մը դալիլ, և այս ար-
գեղքին հակառակ վարուող կանայք
անմիջապէս կ'ապանաւորին : Զուլու-
րուն բնակած խրճիթներն յարգածա-
ծուկ ձողերով շինուած են, ամեն կին
իրեն համար մասնաւոր խրճիթ մ'ու-
նի, և մարդ գիւղ մը մտած ժամա-
նակ դիւրաւ կը հասկնայ որպէս կին
հոն գտնուի անոնց խրճիթներն համ-
բելով :

Այս վայրերին երբ կը հաւատան
թէ մարդ մեռնելն յետոյ՝ անոր հո-
գին օձի մը մարմինը կերթայ կը
մտնէ, այս պատճառաւ օձերը շատ
կը յարդ են : Օձ ապանող մարդն ան-
միջապէս կ'ապանուի, և եթէ օձ մը
խրճիթէ մը կամ գիւղէ մը մեկնի,
չարագուշակ նշան մը կը համարուի :
Մարդուս ստեղծման և անկման վը-
րայ յատուկ կարծիքներ ունին, և
հաւատան թէ երբ Մեծ-Եւան, ինչ-
պէս կըսեն, մարդն ստեղծեց, մեղէս
մը զրկեց անոր ըսելու թէ միշտ պի-
տի ապրի : Բայց յետոյ Մեծ-Եւան
միտքը փոխելով՝ մարդուն ուրիշ ա-
նասուն մը զրկեց ազդարարելու թէ
պիտի մեռնի : ասկէ յառաջ եկած է,
կըսեն, մարդուս մահկանացու լի-
նելն :

Անգղիացի միսիօնարն յետոյ Զու-
լուներուն երկրին մէջ առաջին ան-
գամ նահատակուող քրիստոնէայ քա-
ղաքին վրայ խօսեցաւ, և իրեն ալ
քաղաքը ուղած ժամանակ կրած սաս-
տիկ ընդդիմութիւնն յիշեց : Անգամ
մը թող տրուեցաւ իրեն քարոզել,
բայց այն պայմանաւ որ անձրեւ խնդ-
րելու համար աղօթէ : Արդ, հետե-
ւալ առաւօտուն անձրեւ դալ սկսեաւ և
երեք օր տեւեց : Ոտոր վրայ միսիօ-
նարը քիչ մ'աւելի ազատութեամբ
կըցեր էր խօսիլ հասարակութեան :

Ըստ իս խնդիրը պարզ է և անձնական • կամ՝ պարզապես քանդեղունայն քաղաքային խառնուրդը՝ զորայնակի դժուարություններ բարձրագույնը Պատրիարքին հրաժարականի տրամաբանական դիրքին վրայ, և Պատրիարքին հրաժարականն ընդունելով ուրիշ մեծ Պատրիարք կարող էլ, անհիշելի ձևեր անջնայն ուրանալ և ազատ

գին տարազային պատմականապես...
թիւնն ստանձնելու և կամ քաղաքա-
գիտական ճարտարութեան վրայ եր-
կայնաբանութեան և անձնաբանութեան
զոհողութիւն յաւելլով պահել այն
գիրքը, և նորոգելով փոխանորդին
հրաժեշտ ընդունելով ուրիշ մը կար-
գել փոխանորդ. ահա այս երկու կե-
տերուն վրայ խօսքերն ամփոփելու
պայմանաւ միջոցառումները կը բա-
նամ և կը հրաւիրեմ Առեւտրական
ընթերցարանը և

Ազգային ժողովն, որոյ ներկայ
անդամաց թիւը 60ի մօտեցած էր,
Առեւտրական փառային տաւած այս
կարեւոր և ողջ խոհ քաղաքային
թիւնները խորին ուշադրութեամբ
լսելէ ետեւ, Մէրեքեմը Յարութիւն
էֆենտին խօսք աւելնելով, ոչ նաեւ
հանձնարով և քաղաքային խառնութեամբ,
ինչպէս նաեւ ազգասիրական ոգով
խնդրոյն ամեն հանգամանայ վրայ
խորհրդածելով, հետեւեալ եղբայրա-
յութեան հասաւ, իբրեւ միակ բանա-
ւոր, հնարաւոր և ազգին շահույ
համաձայն լուծում:

1. Ազգային ժողովն չունի իրեն
համար Պատրիարքական հրաժարու-
կանի նոր խնդիր, զի մերժած է զայն
արդէն ազգային շահույ պահանջման
ստիպել:

2. Ազգային ժողովն չընդունիր
Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոսի հրա-
ժարականը, և կը յանձնարարէ վար-
չութեան կրկին ժողովոյ հրաւիրել
զնա անմիջապէս ի գլուխ իւր պաշ-
տաման:

Ժողովը Մէրեքեմը Յարութիւն
էֆենտին լսելէ ետեւ՝ այլ ևս վիճա-
բանելու հարկ չտեսնելով՝ միաբե-
րան քուէ դրեց, և վերջոյդ եղ-
բայականութեան երկու կէտերը քուէի
գրուելով ընդհանուր համաձայնու-
թեամբ ընդունուեցան:

Առեւտրական փառային քուէին ար-
դիւնքն հրապարակելէ ետեւ հետեւ-
եալ յայտարարութիւնն ըրաւ, որ նոյն
պէս միաձայնութեամբ ընդունուե-
ցաւ:

«Ներքէն Սրբազան Պատրիարք է-
ր. Մատթէոս եպիսկոպոս փոխանորդ
է Պատրիարքութեան:

Կրօնական և քաղաքական ժողով-
ներն իրենց պաշտօնը կը շարունակեն
սահմանադրապէս:

Խորհրդարանական յանձնախումբ
բն իր պաշտօնը կը շարունակէ ըստ
որոշման Ազգային ժողովոյ:

Թէ վարչական ժողովը և թէ խոր-
հրդարանական յանձնախումբը իրա-
ւունք ունին Պատրիարքին և փոխա-
նորդին հետ դործելու:

Պատրիարք, փոխանորդ, վարչա-
կան ժողովը և Խորհրդարանական
յանձնախումբը պատասխանատու են
իրենց դործողութեանց համար:

Սոյն քուէարկութիւնէն ետեւ, Ա-
ռեւտրական փառային ժողովին ներկայ
ընթերցարան փակուած հրապարակեց
յանձնարարելով վարչութեան, որ թէ՛
Պոլսոյ թաղերէն և թէ՛ գաւառներէն
ընտրուելիք երեսփոխանաց ընտրու-
թիւնները փութային մինչեւ մայիս 1-
միանգամայն իւր միամեայ դործու-
ղութեան վրայ տեղեկագիր մը պատ-
րաստէ, որոյ անունն Սպիտակ տետր
դնել յարմար դատեց:

Առեւտրական փառային ժամանակ,
Գեր. Խորէն Նար Պէյրաբազան խօսք
ուղեղով, որտաւուր ատենաբանու-
թեամբ մը գովեց ժողովին մէջ տի-
րոյ պատկառելի լրջութիւնն և մա-
նաւանդ միաբանական ոգին, որ պա-
րագայից փառայինութեան և ծանրա-
կըցութեան առջեւ ճշմարիտ ազգա-
սիրութեան և հանձնարող քաղաքա-

գիտութեան վերաճ նկատուողը կը
ներկայացնէր և ազգային համար
քաղաքական քաղցր յայտերէն առաւ
Խորէն Սրբազանի բանաստեղծ-
ութիւնն ետեւ՝ ժողովը ներկայ չընթերցարան
փակուած տեղին շնորհակալութեան
քուէ տաւաւ Առեւտրական փառային
և ատենանք դոյուեցաւ:

Ահա այսպէս գեղեցիկ և մխիթա-
բական կերպով փակուեցաւ Ազգային
Ժողովոյ ներկայ չընթերցարան
սիրոյ և յուսոյ քաղցր աղաւորու-
թիւն մը թողնելով թէ՛ ժողովականաց և
թէ՛ ներկայ գտնուող հարեւրաւոր
ազգայնացի վրայ, որք իրաւամբ կը
սէին իրարու թէ՛ այսպիսի պատկա-
ռելի և արդիւնաւոր նկատ մը շա-
տույ ի վեր տեսած չէին:

Հետեւեալ նամակն հրատարա-
կութիւնը խնդրուած է մեր անդորմ
նախաւթութեան:

Գումբաթիւ 1879 մարտ 21-
... Խմբագիր Մարիս պատուական
լրագրոյ:

Մայր եկեղեցւոյ ժամկոչն ո՛ր աղաւթի
խնդիրը՝ զոր դուք և յազգային լրագրաց
ամենք հրատարակելովք այս օրերս, ա-
ռանց ողջ արեան ընթերցող մանուշա-
քաւ և զայրոյթ կողմէ: Այսպիսի դաշ-
թակցական նամակներ ի հարկէ լաւ աը-
պաւորութիւն չեն ընէր ոչ ազգայնացի և
ոչ թաղեցւոյ զգայուն սրտերուն, ինչ-
պէս և մեզ իսկ, որ հետաքննելի եղանք
զիսնով թէ ինչ աստիճան տառապանք
ունին նոյն գրուածոց պարտականութիւնը,
և թէ իրաց բուն վիճակն ինչ է՝ սոյն դէպ-
քն մէջ մեր մանրամասն տեղեկութիւնը՝ զոր
անձամբ քաղցրեց իսկական աղբիւրնե-
րէ, ցուցին թէ՛ դործն այն աստիճան
չափազանց պատմուած է որ մինչեւ փետ-
րոսի առաջադիւստ լերին երկանցն հա-
տուցած: Ուստի մեծարող ազգայնոյն և
թաղեցին դայթակցութենէ աղաւթու,
միանգամայն հրապարակի վրայ այս մա-
սին դրուած չափազանցութիւններն հերքե-
լու համար՝ նա իրական պարտք կը համա-
րինք ներկայ Ձեր մեծապատուութեան
դրելը ի հրատարակութիւն Մայր Թաղիս
Մեծ. Թաղական Խորհուրդն ինչպէս ան-
ցեալ տարի՝ նոյնպէս և այս տարի՝ հակա-
ռակ ժամանակին դրամական անձիւ-
թեան՝ կորսէ գոնաւորին և բանկայի
ժամկոչներու չուսայէ: Իսկ միայնորդ բո-
լոր ժամկոչներու «տիպէ տիպիլներ» չի-
նել տալ և ամենուն մէկէն «չուսայէ
սպիտակ» * և Այս որոշման դործող-
րութիւնը կը յանձնէ Ֆէնէրճեան էֆեն-
տիին որ խորհրդոյ գանձապետն է: Պե-
ղոս ժամկոչ այս բանին դէմ կըմբոստի և
միւս ժամկոչներն ալ կը դրոշմէ որ միւս
բանին չուսայ պահանջներն և Արդէն նը-
մանօրինակ դեր խաղցած է նախորդ թա-
ղական խորհրդոյ օրով իրեն համար չին
լաւ հանդերձը գանձապետին սնուելը
նետելով, և ի շնորհս պաշտպանութեան
անպատիւ մնացած: Եղբուրթիւնը դան-
ձապետին ահա՞նք կը համին, բացառ-
ութիւն կը պահանջէ ժամկոչէն, որ փո-
խանակ համեմատ պատասխան մը տալու
ինչպէս օրէն է ստորախորդեալ պաշտո-
նէի մը, ընդհակառակը՝ կոկորդիլոս
թեամբ սա անձանի պատասխանը կու-
տայ: Մեզ լաթ պէտք չէ՝ մեր Զատ-
կէն առաջ պիտի երթամք: Ստոր վրայ
Ֆէնէրճեան էֆենտի բնականաբար իւր
արդար զայրոյթը չընթալով դադար կը վը-
որնտէ քովէն, բայց ոչ առանց ապտա-
կի և արդարեւ բոլոր խնդիրներ, բար-
բարոսական, հակամարդ կային եւ խը-
րքութիւնը, զոր ըստ համոյս նկարագը-
րած են ցած ոգիներ, մի միայն տողակ
մէ: Իրօք Ֆէնէրճեան էֆենտի իրա-
ւունք չունէր ժամկոչն աղտակելու, սա-
կայն նորա շափ ազգային զգացումը կը
բող մը թող իւր վրայ դատաստան ընէ,
մանաւանդ այսպիսի պարագայի մը մէջ,
ուր բարկութիւն և կրեց զայրոյթ մար-
դուս վրայ ինչ աստիճան ներդրու-
թիւն կընեն և ո՛ր աստիճան արաւմախ-
հութեան կը թողուն, և թէ մարդ զայ-
րացած առեւ կարէ՞ խօսիլ այնպէս, ինչ-
պէս որ պիտի խօսէր կամ գործէր իւր
հանդարտութեան ժամանակ:

Միթէ հրապարակաւ Ֆէնէրճեան է-
ֆենտի անձին և պատուոյն վրայ յար-
ձակողը կարեն բարանալ սոյն ճշմարտու-
թիւնքն, կիկնեն խղճի մտքը խոստովա-
նել որ իրենց կենաց մէջ երբեք դիպած
չէ այնպէս ծանր վայրկեան մը՝ յորում

* Պէտք է դիտել որ լուսահողի Պէդ-
ճեան Ալիբայի ժամկոչներու համար ո՛չ
կտակ, ոչ կամք, և ոչ որոշում յայտնած
է, ինչպէս կը ջանան ցուցնել հակառա-
կորդը և քանի մը շահախնդիր գուհիկ-
ներ:

իրենց կամաց և զգացմանց հակառակ
գործած կամ խօսած լինին, երբ յանդ-
նարին զայրացած են. արդեօք կարեն
վիպել որ Ֆէնէրճեան էֆենտի իւր ազ-
տակած ժամկոչն իսկ մինչեւ ժամ մը յա-
սած հրապարակաւ խոսած չէ. արդեօք
անձնական շահու և վրէժխնդրութեան
ոգով շարժեալ նոյն զրեց մէջ գտնուած
է թէ փոխայն Ազգային շահու և Թաղա-
կան սնուելի օգտին նախահմարմնա-
թեամբ:

Մեր Ֆէնէրճեան էֆենտիին սոյն ա-
րարքը արդարացիութեւ կողմը չենք. թե-
րութիւն մ'է իրօք, թեթեւութիւն մը սա-
կայն՝ որ առաւել կամ նուազ աստիճանու
զրեթէ ամեն անհատի վրայ ալ կը նշար-
ուի երբ բարկանայ: Բայց կարծեմք պէտք
չէ տնթողիլ համարել, մանաւանդ Ֆե-
նէրճեան էֆենտիին համար, որ ազգին
օգտին համար համարեալ և իրական անձ-
նութեան ինքնեք բրած է, ինչպէս Գով-
թի մէջ ազգային վարժարանի բարեւոյ
ընթացից համար մատուցած ծառայու-
թիւնքն Ռուսաստանէն դատաստանելու բե-
րելով, Տիբիսիէն 1000 մանկ իւր հանգա-
նակութիւնն (250 իրաւ) ևս իւր անձնա-
կան քսակէն տալով վարժարանի և թան-
կարանի յարատեւութեան մասին ի գործ
դրած ջանքերն այսօրեւ հանդերձ, որոնք
ցայսօր և ապա կենդանի վիպ են պար-
ժանքը: Պոլսի վերադարձէն ի վեր ալ
Թաղական Խորհրդոյ պաշտօնի պարած օ-
րէն նուազ ծառայութիւն չէ մատուցած
իւր եկեղեցւոյ սնուելին իւր եւրոպական
հմտութեամբ, ուղղութեամբ մեծ հոգ-
թեամբ: Յաւայի է տեսնել որ մեր մէջ
չափաւորութիւն չկայ ոչ գովաւորի և ոչ
պարտաւանդ. այս պատճառաւ է որ
ազգային ծրի արաւմատարութիւնն եր-
թալով անկարելիութեան պիտի վիճակի.
ստոր համար է որ շատերն ազգային պաշ-
տօններէ՝ անդրադարձել կամեցն խոյս կու-
տան: Ձեռք բեր որ ազգային անհատ մը
ծառայութիւն մատուցանելով յանձնար
մը յանգանք ըլլալէ կը դադարի. այլ է՛ր
զի բարի ծառայութեանց մասին համը
լինել և փորձել իրութիւն մը անսած
ժամանակ փոս վրէժխնդրութեամբ տալա-
րէց նետելու և սուտն ու իրաւն իրար
խառնելով հանրութեան մտքերը պղտորել
և սրտերն վրդովել: Ինչպէս ըսինք, օգ-

տակար չէ այս դրութեան ազգին համար:
պէտք է զիտանք յարգել ազգային անձ-
նութիւնը աշխատանքներն, գիտանք անոնց
թերութիւններն իրենց զգացելու կերպը,
այլ առանց երբեք գանձել անուանարկե-
լու և մինչեւ իսկ վշտացնելու:

Հաճեցէք, Տէր Խմբագրատեալ, ներ-
կայ ի սէր արդարութեան ձեր պատուա-
կան և ազգայնական լրագրոյն մտաւայ մէկ
անկիւնը գետեղել, սա որ կանխաւ մեր
շնորհակալեքն յայտնելով,

Մնամք Ձերումը Մեծապատուութեան

Ի Ա Ն
Տայրէի ապրիլի իշուն թարիսի
գարարտան պիւր սէնէ իրիթմալնա դա-
տար մահիէ տարաւոր սափի օլարագ-
օն գըլէ մըդաւորը ալէա եհմէն վե-
գուսուրու տաիւր ալէա վէ պիւրիննի
մարթիւնքա քահվէսի օլարագ եւիւդ
երկիրմի գըլէաէն եւիւդ գըրդ գըլէ
յէ գատար տայրէի մէգըիւրէյէ թէս-
լիւմ գըլընմագ վէ մեարիֆի նագլիւ-
յէսիլէ բէսմի կէօմըիւրիւ միւթեա-
հիւաէ այիւր օլմագ վէ էսմանը մագ-
պուդ սէնէաի իւղըրինէ մուամէլէսի
պատել իծրա սիւմ մէճիւրյէ երկիրմի
զրուշ հիւսպլիւ հէման նիդամիլէ
խաղինէսինտէն վէրիւմէր շարթիլիւ
պէհէր գըլէսի պիւր պիւր իւղըրինէ
օն տէօրթ պուլուգ գրուշա թալիպի
էօհաէսինաէ օլուդ մարթը բուսմինի
երկիրմի ալթընը բաղար իրթիսի կիւ-
նիւ թէքար միւնաբասար պիւր իծ-
րա գարարը գիւթիւր վէրիւմէն իւն-
աէն իթա իթմէյէ թալիպ օլարարըն
եհիլի մէգըիւրաէ Տարի Շուրայի ա-
քէրիլէ կէրմէլէրի:
22 մարթ 1879

Պապը Սէրապէրի

Բուժելի երկաթուղեայ վերջին վիճակահանութիւնն 400ական ֆրանք շահող թիւք.							
20406	240028	292544	592617	747393	1018782	1483798	1731147
8	29	5	8	4	3	9	8
9	254296	406591	9	5	4	800	9
40	7	2	20	751941	5	1505351	50
56901	9	3	598811	2	4068861	2	1745096
2	254757	4	2	3	2	3	8
3	8	5	3	4	3	4	9
5	60	407486	4	5	4	5	400
86546	264671	8	5	753211	4089386	4571681	1783432
7	2	9	604967	2	7	2	3
8	3	90	8	3	8	3	4
9	4	474682	9	5	9	5	5
50	5	3	628721	772166	90	4573346	1815236
124921	272141	4	2	7	1204896	7	7
2	2	5	3	8	8	8	8
4	3	517371	5	9	9	9	9
5	4	2	643621	70	900	50	1821896
174591	5	4	3	808311	4212331	4599631	7
2	307201	5	4	3	2	2	8
3	3	523706	5	5	3	3	9
4	5	7	644328	864101	4	4	900
209322	314336	8	9	2	5	1610151	1839776
3	7	9	656971	3	4214721	2	7
4	8	10	2	4	2	3	8
5	9	528976	3	5	3	4	9
216886	40	7	5	877471	5	5	80
7	327521	8	672511	2	4255596	1649116	1867391
8	2	9	3	3	7	7	2
9	3	80	4	4	8	8	3
90	4	543411	5	5	9	9	4
217581	332431	2	688066	901116	600	20	5
2	2	3	7	7	4259266	1670041	1896981
3	3	4	8	8	7	2	2
4	4	5	9	9	8	3	4
5	343196	548171	70	20	9	5	5
229686	7	2	740221	907891	4282862	1674476	1919626
7	8	3	2	3	3	8	7
8	200	4	3	5	5	9	8
9	364901	5	4	4	1337341	80	9
90	2	570741	747276	5	2	1689711	30
231301	3	2	7	979582	3	2	1956816
2	4	3	8	3	4	3	7
3	5	4	9	4	5	4	8
4	385226	5	80	5	1392551	5	9
5	8	584291	733486	994876	2	4724266	50
232676	9	2	7	7	3	7	1963426
7	30	3	8	8	4	8	7
9	392541	4	9	9	5	9	8
80	2	5	90	80	1483796	70	9
240026	3	592616	747391	1018781	7	1731146	30

7. 1. 11. 5,

[illegible]

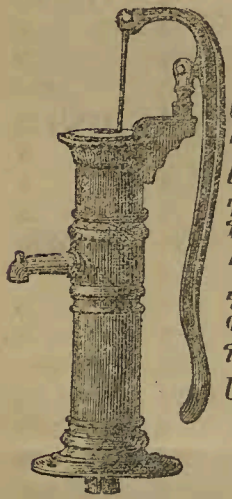
22 *supra* 1879

Պատյր Սէրառ. քէրի

Ներգամկէ Սարաճխանէ անպարը
իշուն միւսացեալ օրունտադ պիւն օգ-
դա էրդրումնն սաֆի անի չիբիշի թա-
րիիսի դարարընտա հէման թէսլիմ
լունմադ վէ համանը վէրիկէհէք մագ-
պուդ աշնէտիսինն վիրուտի իլէ մուս-
մէլէի դալէմկէսինն խիթամընտա
սիմ մէճիալէի երկիրմի դրու հէտա-
պկյէ հէման Ներգամկէ խաղինէսինտէն
վէրիլմէք իւզըն, միւնաքասադ պիլ
իճրա պէհէր գըլէսի եհտի զրուչա
թալիպի էօհատէսինտէ օլուպ մարթը
րումինն երկիրմի տէօրաիւնհիւ ճիւ-
մաա իրթէսի կիւնիւ թէքրար պիլ
միւնաքասա դարարը դաթիսի վէրի-
լէճէկինտէն, իթա իթմէյէ թալէպ
օլունարըն եհէվմի մէգըիւրտէ Տարի
Նուրայի ասքէրլէյէ կէլմէրի իլան օ-
լունտա :

21 *Supp* 1879

Պատր Սէրաւ, քէրի

ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔ

Փոքր ալանձեցո կոչուած ձեռ-
քով գործող ու անքակ կար կարող
գործիչըր ամեն տեսակ կար մեծ զիւ-
րութեամբ կը կարէ ու գինն ալ ա-
ծան է, իշխանաբարութեամբ կը արը-
ւի, աւրուածները կը շտկուի ու կա-
րել չգիտող զոնն զաւր կը արուի • կը
մշտնուի ի • Պօլիս Ղալաթիւս Մինաս-
եան և ընկերաց Սմերիկայի մարտաշահ:

ԽՄ ԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԼՆ

4. 5. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

ՏԻՐԱԹՐ ԽԱՅՐԱԷԼ
ՇՈՒՆԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՆԻՆ ՕՂՍԵՐՐ

1879 ՄԱՐՏ 15 ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱՆ

ՄԻՆԶԵՐ ԵՄԲՏ 34

ԲՈՍԿՈՐԷՆ ԻԶՆՈՂ, ՇՈԳԵՆԱԽՆԵՐԸ

Ժամ	Էսթրադանի Էջեր	Թիւ
12 39	Եկ նիմանդալէն Մէզարդոյ, Պէոյիւքաւքէ, Թարապիտ, Եկ նիքէյ, Սթէնիա, Էմիւիւ-Պոյաճ, Բ. Հիսար, Պէոյէք:	32
1 30	Եկ նիմ. Մէզարդ. Պէոյիւքաւք, Թարապիտ, Եկ նիքէ, Էմիւրիւ. Բ. Հիսար, Պէոյէք:	19
2 45	Եկ նիմանդալէն Մէզարդոյ, Պէոյիւքաւք. Թարապիտ, Եկ նիքէ, Սթէն, Էմիւրիւ, Պոյաճ, Բ. Հիսար, Պէոյէքէ, Արնապի.	18
4	Մէզար, Պէոյիւքաւք. Թարապ, Եկ նիքէ, Էմիւրիւ, Սթէն, Բ. Հիսար, Պէոյէքէ, Արնապի. Գաւրուչ, Օրթիւքաւք. Պէոյիւքի.	32
5	Եկ նիման. Մէզարդ, Պէոյիւքաւք. Թար. Եկ նիքէ, Էմիւրիւ, Պոյաճ, Բ. Հիսար, Պէոյէքէ, Արնապի. ՊէՅՄ, Օրթիւքաւք, ՊէՅՄ, ՊէՅՄ, Եկ նիքէյ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք, Բ. Է. Ա. Հիսար, Գոնիւքաւքի, Արնապի. Չէնի, ՊէՅՄ, Օրթիւքաւքէյ, Գաւրիւ, ՊէՅՄ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք:	28
6 30	Եկ նիմանդալէն Պէոյիւքաւք, Թարապիտ, ՊէՅՄ, Օրթիւքաւք, ՊէՅՄ, Եկ նիքէյ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք, Բ. Է. Ա. Հիսար, Գոնիւքաւքի, Արնապի. Չէնի, ՊէՅՄ, Օրթիւքաւքէյ, Գաւրիւ, ՊէՅՄ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք:	4
8	Բ. Է. Ա. Գոնիւքաւքէն Եկ նիման. Մէզար, Պէոյիւքաւք, Թարապիտ, ՊէՅՄ, Եկ նիքէ, Էմիւրիւ, Պոյաճ, Բ. Հիսար, Պէոյէքէ, Արնապի. Գաւրուչ, Օրթիւքաւքէյ, ՊէՅՄ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւքէն Եկ նիման. Մէզար, Պէոյիւքաւք, Թարապիտ, Եկ նիքէյ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք, Արնապի. Չէնի, ՊէՅՄ, Օրթիւքաւքէյ, ՊէՅՄ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք:	19
9 45	Մէզարդոյ, Պէոյիւքաւք, Թարապիտ, Եկ նիքէյ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք, Արնապի. Չէնի, ՊէՅՄ, Օրթիւքաւքէյ, ՊէՅՄ, Էմիւրիւ, Գոնիւքաւք:	22

Արդ ևս լուսնոյ քէ քէն

12	45	Արնալուաքէ յոչն, Գաւրուչ, Օրթաք, Պէշիկիմ աշ :	28
1	15	Արնալուաքէ յոչն, Գաւրուչ . Օրթաք . Պէշիկիմ աշ :	23
1	45	Պէտլք, Արնալ, Գաւրուչ, Սրթաք, Պէշիկիմ աշ, Գապալմ աշ :	22
2	30	Արնալ . Գաւր . Օրթաք, Պէշիկ, Գապալմ աշ :	21
3	15	Արնալ . Գաւր, Օրթաք, Պէշիկ, Գապալմ .	23
4		Արնալ . Գաւրուչ, Պէշիկ, Գապալմ աշ :	21
10	15	Արնալուաքէ յոչն ուղղապիկ կամուրջ :	48
11		» » »	28

$U = \frac{1}{2} m \dot{x}^2$ $\frac{d}{dt} U = \dot{U}$

12 30	Պէշքող, Բաշտար, Գանձեմ, Ա. Հիսար, Գանահլիւ,	21
	վանիքէջ, Չհկէքէջ, Պէյլբայէյ, Գուզդ.	
12 30	Արնաղ վանիքէջ, Չհկէք. Պէյլբ., Գուզդ, Գաս :	6
12 45	Բ. Ա. Լ. Գասաղէն Եղգար. Պէյլբ., Թար. Պէշքող,	17
	Բաշտար, Գանձ. Ա. Հիսար, Գանտ, վանիք. Չհկէք.	
	Պէյլբ., Գուզդ.	

Լրացիրա ամեն օր կը հրատարակուի՝
բայ 'ի կիրակի և տօն օրերի :

Բաժանորդագրութեան անդն է Պա-
լաթիա Ստանդարտը շատաւի թիւ
198 , Նորո խան Մասիսի խմբագրատու-
նը : Խիս դատուաց մէջ հետեւեալ հոդա-
րարձուաց դրանս նետիներր .

ՋՄԻԻԲՆԻՄ, Ստեփանէ կէ, Տէտէնան,
ՆԻԿՈՒՄԻԻԲՆԻՄ, Խորով » Էսիկճենան,
ՊՐՈՒՄՍ, Ստեփանէ կէ, Թանկէրենան,
ՌՈՏՈՒԹ, Արժ, Տ. Արիստակէս աւ
ւայք ըսհանայ Զէպենան.

ԱՂԵՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՍԱՄՍՈՒՆ,
ՏՐԱՊԵՉՈՒՆ. Ս. ԼՂԻԼԻՔՃԼԱՆԻ ԷՖԷՆՈՒՐ,
ԱՄՍԱԲԱՆ.

ՍԵՐԱՍԵՏԻՄ.
ԵՒԴՈՎԻՄ.
ԽԱՐԵՆՐԻ.

ԵՐԶՆԿԱՅ. Թաղէտ ԷՖ, Բաղրատունի,
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ » Զաքարեան .
ՄԱՌԴ. Մկրտիչ » Փօլժիկեան,
ՎԱՆ.

ԲԵՐԻԱ, ՍԵՂՐԱԿ » ԽԱՐՈՇԵՆՆ,
ՏԻԳՐԱՆՆԱԿԵՐՏ, ԹՈՎՆԱՍ ԷՔ, ԹԱՂ,
ՏԵՆՆ.

ԵՂԵՍԻԱ.
ՄԱՐՈՇ:

ՅՕԳՇԱՆ, Յէրհատ արդա Ս. Յէրհատ,
Էտն .

ՏՓԽԻՍ. Պ. ՆՐԿՈՂԱՅԻՍ Տ. ՂԵՏՆՂԿԱՆԻ,
ԿԱԼԿԱԹՍ, ՊԵՐՏՐՈՍ ԿՈՆ ՀԵՔՐՈՒԿԱՆՈՒ

Միշտ կը հաստատուէ ինքնին իբր
մագին բնական զօրացուցիչը :

Գլխաւոր Սթեղանոցը (Մաղաղան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, [ոնտոն, Լճգրիպ] :

Եւ ծախուի ամէն Կեղծամաւաճառնէն ըէն, Լնու շահոտ Իւղաւա,
ճառնէրէն, և Լնգդիացի Պեղաւաճառնէրէն :

Կ. Պօլիս Ս. Բանդիւք Էղբալդք քով, Յարմասի Պրիժանիք
Բէրա Մեծ տաղող :

0 2 U. n.

Մենուշահուտ օճառւ, մարթը կը կալուղցնէ ու լքելի ճուրով աչ կը
փրկրի, տեսողը իրատ աղիւ ու գինը շատ աժան է, կը
ձախուռի Կ. Պօլիս Դալարթիւ Մինասեան և ընկերաց Ամբրիկա-
յի մայրաքան:

